

Vi er 72 minutter fra en verden i aske: Atomkrigens kolde regnestykke

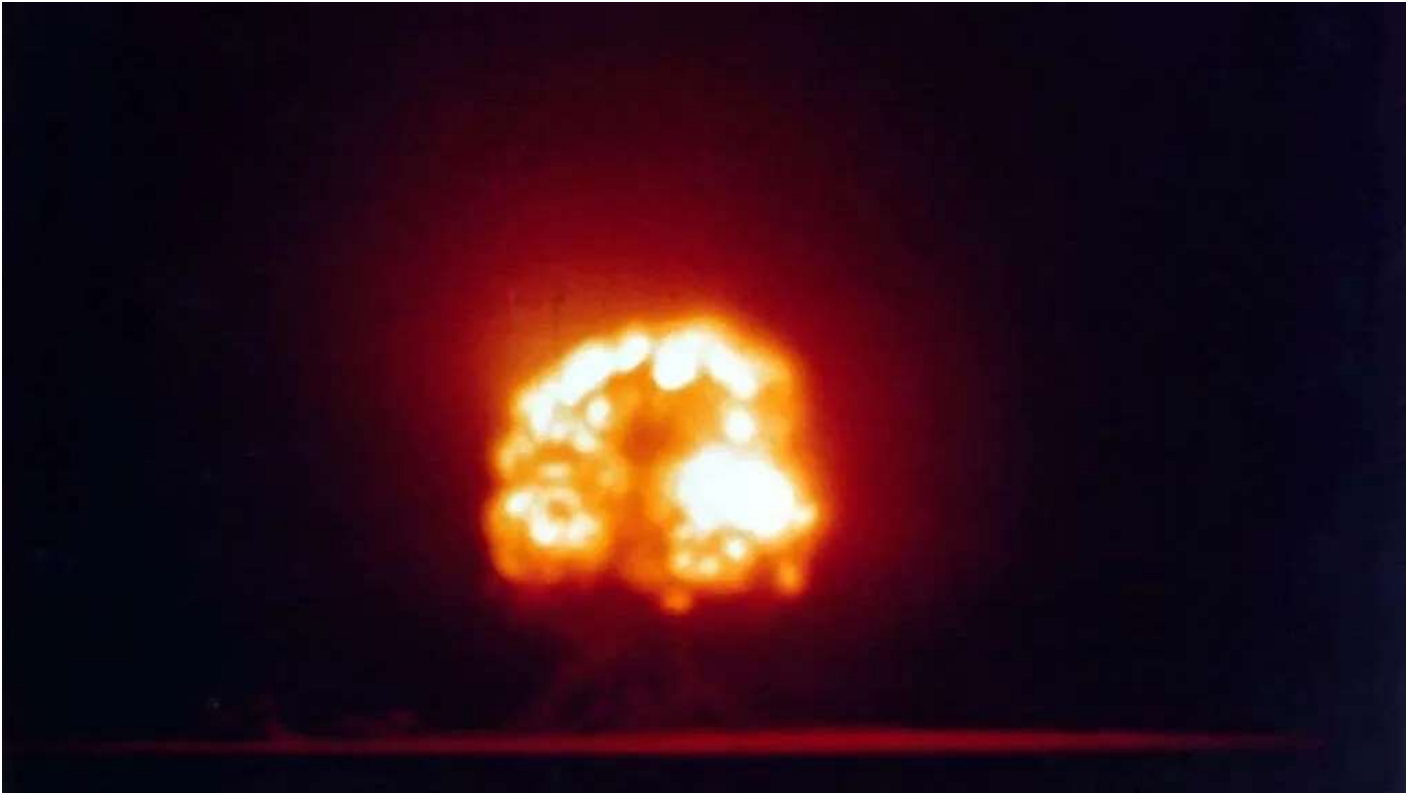

Foto af Manhattan-projektets Trinity-test, den første atomprøvesprængning i historien. Sprængningen fandt sted 16. juli 1945 i New Mexico. Wikimedia Commons.

ANDREAS KARKER

19.06.2025

BØGER // ANMELDELSE – I Annie Jacobsens non-fiktion thriller *Atomkrig. Et scenarie* beskrives, hvordan en atomkrig kan begynde – og slutte – på under halvanden time. Med minutiøs research og ekspertinterviews skitserer hun en mulig kædereaktion, hvor misforståelser og minutter afgør verdens fremtid. Det er fiktion baseret på fakta – og det er skræmmende sandsynligt.

Annie Jacobsen: Atomkrig. Et scenarie

376 sider, hæftet

Svane & Bilgrav

Er udkommet

Som alle vil vide, angriber Israel i disse dage Iran i et forsøg på at stoppe præstestyrets udvikling af atomvåben, og Donald Trump overvejer at gå ind i krigen. Bogen *Atomkrig. Et scenarie* af Annie Jacobsen virker dermed uhyggeligt vel-timet.

Den udkom i USA i marts 2024, og oversættelsen 2. april i år, og det er den mest skræmmende bog, jeg har læst.

Annie Jacobsen, der er amerikansk journalist, har talt med en lang række eksperter om, hvordan en atomkrig kan starte og udvikle sig.

”Detoneringen af en termonuklear bombe på 1 megaton begynder med et lysglimt og en varme så voldsom, at det er umuligt for den menneskelige hjerne at forstå. 100.000.000 grader celsius er omkring fem gange varmere end temperaturen i solens kerne,” skriver Annie Jacobsen.

Det vil føre til en dommedagslignende atomkrig og enden på verden, som vi kender den.

På få sekunder når ildkuglen en størrelse på halvanden kilometer i diameter, og dens lys og varme er så intens, at betonoverflader eksploderer, og mennesker omdannes til kul på et øjeblik.

Launch on Warning

Atombomben blev udviklet i USA under 2. verdenskrig i et gigantisk projekt med kodenavnet Manhattan-projektet under ledelse af fysikeren J. Robert Oppenheimer og testet ved en prøvesprængning (Trinity-testen) den 16. juli 1945 i Jornada del Muerto-ørkenen i New Mexico.

Atomvåben blev brugt mod Japan i 1945, hvor USA droppede to atombomber over Hiroshima og Nagasaki og dræbte 200.000 mennesker på stedet.

Annie Jacobsen fastslår, at det siden 1950'erne har handlet om afskrækkelse. Ethvert land, der angriber USA med nukleare våben, vil blive udraderet minutter senere.

Men kan en gal leder alligevel finde på det? I scenariet i bogen er det Nordkorea, der angriber USA.

Med baggrund i årelang og grundig research beskriver hun, hvad der kan ske, hvis USA bliver angrebet af raketter med atombomber. Det er en reel risiko. Der oprustes verden over, og FN's generalsekretær António Guterres har sagt, at menneskeheden blot er en enkelt fejlbedømmelse fra total udslættelse.

”Launch on Warning” hedder den atomvåbenpolitik, USA benytter. Det betyder, at så snart man identificerer et atommissil på vej mod USA, sender man atomvåben tilbage

Annie Jacobsen har talt med dusinvis af højtstående embedsmænd og officerer, herunder lederen af mange atomprøvesprængninger. Hun har interviewet 48 nobelprismodtagere, IT-ingeniører og rådgivere for flere præsidenter – og nogle af dem har godkendt manuskriptet.

Afskrækkelse betyder, at den enorme atomtrussel, USA råder over, skal afholde fjender fra at affyre atomvåben, fordi de selv vil blive udslettet.

Launch on Warning hedder den atomvåbenpolitik, USA benytter. Det betyder, at så snart man identificerer et atommissil på vej mod USA, sender man atomvåben tilbage.

”Vores strategiske styrker er altid parate til at svare igen, og det skal alle vide,” sagde general John E. Hyten til CNN i 2018.

”Hvis nogen affyrer et atomvåben mod os, sender vi et tilbage. Affyrer de et mere, gør vi det samme. Affyrer de to, gør vi det samme,” sagde Hyten.

Flere præsidentkandidater, der senere blev præsidenter, har advaret mod dette princip: George W. Bush, Barack Obama og Joe Biden.

”At have så mange våben i højeste alarmberedskab giver muligvis en uacceptabel risiko for utilsigtet eller uautoriseret affyring. Det er et unødvendigt levn fra den kolde krig,” sagde George W. Bush.

Men ingen af dem gjorde noget ved det, og *Launch on Warning* gælder stadig.

Et skræmmende scenarie, minut for minut

I scenariet racer atomprojektilet gennem rummet med en hastighed på omkring 24.000 km i timen. USA har prøvet at skyde det ned, men det svarer til at ramme et projektil med et projektil – og det mislykkes.

Bogen tæller minutterne, hvilket medfører uhygge. Der er nu gået tre minutter og 30 sekunder, siden missilet blev spottet på vej mod Pentagon.

Præsidenten er blevet informeret og skal træffe en beslutning. Og det skal gå stærkt. Han har kun 6 minutter til at beslutte, om han skal starte en atomkrig.

Ved siden af præsidenten står en adjudant med en taske af aluminium og læder – præsidentens nødtaske kendt som ”fodbolden”. Her findes beslutningshåndbogen. Præsidentens ordre godkendes ved hjælp af en kode, som han får ved indsættelsen i Det Hvide Hus. Koden står på et lille kort kaldet ”kiksen” (*The Biscuit*), som præsidenten altid bærer på sig. I tilfælde af et angreb skal han opgive kortets kode for at identificere sig over for militæret. Samtidig skal forsvarsministeren eller en tilsvarende person bekræfte, at den person, der taler, er præsidenten.

Den russiske præsident får at vide, at atomvåbnene er affyret, og finder det sandsynligt, at de er rettet mod Rusland. Han har også kun få minutter til at beslutte sig – og affyrer atomvåben mod USA

Ni lande råder over atomvåben: USA, Rusland, Kina, Frankrig, Storbritannien, Pakistan, Indien, Israel og Nordkorea.

De fleste har stjålet fra hinanden. Klaus Fuchs, som var med i Manhattan-projektet, var spion og stjal oplysninger om atombomben allerede i 1947-49 og gav dem videre til Sovjetunionen. Hackere fra Nordkorea har stjålet militære hemmeligheder fra USA, Storbritannien og Sydkorea. Tyverierne har sparet årtiers forskningsarbejde.

Det tager en halv time for et interkontinentalt ballistisk missil, armeret med atomsprænghoveder, at nå fra den ene ende af jorden til den anden. Hvis stormagter som Rusland og USA ender i åben konfrontation med atomvåben, kan verden, som vi kender den, være reduceret til aske og radioaktivt støv på 72 minutter.

På grund af manglende diplomatiske relationer mellem Kreml og Washington, D.C. – og ikke mindst på grund af fejl i det upålidelige russiske satellitforsvarssystem, Tundra – ser Kreml de amerikanske missiler som et omfattende angreb og svarer igen ved at affyre 900 atommissiler mod strategiske mål i USA.

USA prøver at kontakte Rusland uden held. Den russiske præsident får at vide, at atomvåbnene er affyret, og finder det sandsynligt, at de er rettet mod Rusland. Han har også kun få minutter til at beslutte sig – og affyrer atomvåben mod USA.

Efter sprængningerne befinder verden sig i en atomvinter: Milliarder af mennesker er omkommet, og resten er ved at dø af sult og strålesyge. Bomberne har sendt 150 mio. tons sod op i stratosfæren, som blokerer for solens stråler. Sollyset er reduceret med 70 %, og alle temperaturer falder med mindst 15 grader. Der er ingen elektricitet, intet lys. Verden er kold og mørk.

En verden i aske

Den amerikanske præsident er den eneste, der har bemyndigelse til at beordre affyring af USA's atomvåben. Han skal ikke spørge nogen om lov. (Og det gælder også, når præsidenten hedder Donald J. Trump, hvilket nok vil bekymre en del europæere – og muligvis også nogle amerikanere.)

”6 minutter til at beslutte, hvordan der skal reageres på en prik på en radarskærm, og om man skal udløse ragnarok. Hvordan kan nogen tage en fornuftig beslutning på så kort tid?” spurgte tidligere præsident Ronald Reagan i sine erindringer.

Da Albert Einstein blev spurgt, hvad han mente om atomkrig, svarede han angiveligt: ”Jeg ved ikke, hvilke våben der vil blive brugt i Tredje Verdenskrig, men Fjerde Verdenskrig vil blive udkæmpet med køller og sten.”

12.000 års menneskelig udvikling er væk og forvandlet til aske på 72 minutter. Sådan er vilkårene i en atomkrig, som beskrives minut for minut i *Atomkrig: Et scenarie*. Meget sandsynligt. Og meget skræmmende.

A N N I E J A C O B S E N

ATOM WAR

ANDREAS KARKER

Andreas Karker er journalist og forfatter, tidligere politisk redaktør på B.T. Forfatter til syv bøger, bl.a. om partilederne Lars Løkke Rasmussen, Inger Støjberg og Pernille Vermund.

POV Overblik

Støt POV's arbejde som uafhængigt medie og modtag **POV Overblik** samt dagens udvalgte tophistorier alle hverdage, direkte i din postkasse.

- Et kritisk nyhedsoverblik fra ind- og udland
- Indsigt baseret på selvstændig research
- Dagens tophistorier fra POV International
- I din indbakke **alle hverdage** kl. 12.00
- Betal med **MobilePay**

For kun 25 kr. om måneden giver du POV International mulighed for at bringe uafhængig kvalitetsjournalistik.

25 kr./md.

Overblik

TOPHISTORIER

SENESTE

DEBAT

PODCAST

POV International

HVAD ER POV?

REDAKTION

SKRIBENTERNE

GÆSTESKRIBENTER